

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างคณะกรรมการที่เป็นโดยตำแหน่งกับคณะกรรมการที่เป็นโดยการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน คือ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้มาโดยตำแหน่ง และโดยการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ผลการศึกษา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 - 4.1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 - 4.2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง $n_1 = 81$		คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง $n_2 = 81$		รวม $N = 162$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	60	37.03	68	41.97	128	79.00
หญิง	21	12.96	13	8.02	34	21.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง $n_1 = 81$		คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง $n_2 = 81$		รวม $N = 162$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรพชิต	21	12.96	9	5.55	30	18.53
ฆราวาส	60	37.03	72	44.44	132	81.47

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ คณะกรรมการมีสถานภาพเป็นฆราวาสมากกว่าบรรพชิต

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง $n_1 = 81$		คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง $n_2 = 81$		รวม $N = 162$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	10	6.17	5	3.00	15	9.26
31-40 ปี	27	16.67	15	9.26	42	25.93
41-50 ปี	18	11.11	28	17.28	46	28.40
51-60 ปี	11	6.79	25	15.43	36	22.22
มากกว่า 60 ปี	15	9.26	8	4.94	23	14.20

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุพบว่า โดยภาพรวม มีคณะกรรมการอยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี มากที่สุด คือจำนวน 46 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 42 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 และกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีน้อยที่สุด คือจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง $n_1 = 81$		คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง $n_2 = 81$		รวม $N = 162$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	24	14.81	36	22.22	60	37.04
มัธยมศึกษา	29	17.90	29	17.90	58	35.80
อนุปริญญา	7	4.32	3	1.85	10	6.17
ปริญญาตรี	15	9.26	7	4.32	22	13.58
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.23	0	0.00	2	1.23
อื่น ๆ	4	2.47	6	3.70	10	6.17

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง $n_1 = 81$		คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง $n_2 = 81$		รวม $N = 162$	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	13	8.02	16	9.88	29	17.90
ค้าขาย	4	2.47	5	3.09	9	5.56
รับจ้าง	13	8.02	11	6.79	24	14.81
เกษตรกร	25	15.43	36	22.22	61	37.65
นักบวช	21	12.96	9	5.55	30	18.52
อื่นๆ	5	3.09	4	2.47	9	5.55

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คือ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.65 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มคณะกรรมการพบว่า มีอาชีพส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกร น่าจะดีคือ คณะกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.43 และคณะกรรมการโดยการแต่งตั้ง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ผู้วิจัยได้ใช้ค่าเฉลี่ยรวมของข้อย่อยของแต่ละด้านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในบทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์โดยรวม

การมีส่วนร่วม	คณะกรรมการ โดยตำแหน่ง			คณะกรรมการ โดยแต่งตั้ง			รวม
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	3.58	.89	มาก	3.26	1.03	ปานกลาง	3.42
2. ด้านบุคลากร	3.49	.88	ปานกลาง	3.34	.96	ปานกลาง	3.42
3. ด้านวิชาการ	3.32	1.04	ปานกลาง	3.13	.99	ปานกลาง	3.23
4. ด้านงบประมาณ	3.17	1.00	ปานกลาง	2.95	1.06	ปานกลาง	3.06
5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและประชาสัมพันธ์	3.50	.79	ปานกลาง	3.36	.75	ปานกลาง	3.43
รวม	3.41	.79	ปานกลาง	3.21	.82	ปานกลาง	3.31

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดพบว่า โดยภาพรวม คณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้านคือ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.06 – 3.43 ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้จะมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มคณะกรรมการ พบว่า ในกลุ่มคณะกรรมการโดยการแต่งตั้งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน เช่นเดียวกัน ส่วนคณะกรรมการโดยตำแหน่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คืองานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อีก 4 ด้านที่เหลือมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ระหว่างคณะกรรมการที่ได้มาโดยตำแหน่งและโดยการแต่งตั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยใช้คะแนนเฉลี่ยของข้อย่อยในแต่ละด้านและค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านมาทดสอบสมมติฐานโดยใช้ *t - test* ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ โดยตำแหน่งและโดยการแต่งตั้ง

การมีส่วนร่วม	คณะกรรมการ โดยตำแหน่ง		คณะกรรมการ โดยแต่งตั้ง		<i>t</i>	df	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ด้านอาคารสถานที่	3.58	.89	3.26	1.03	2.14*	160	.03
ด้านบุคลากร	3.49	.88	3.34	.96	1.04	160	.29
ด้านวิชาการ	3.32	1.04	3.13	.99	1.23	160	.21
ด้านงบประมาณ	3.17	1.00	2.95	1.06	1.40	160	.16
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.50	.79	3.36	.75	1.14	160	.25
รวม	3.41	.79	3.21	.82	1.62	160	.10

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการ โดยตำแหน่งและคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้ง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการทั้ง 2 ประเภทมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะกรรมการ โดยตำแหน่งมีส่วนร่วมมากกว่า คณะกรรมการโดยการแต่งตั้ง ส่วนอีก 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการทั้ง 2 กลุ่มมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัด

Rajabhat Mahasarakham University

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

ความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์	คณะกรรมการ โดยตำแหน่ง			คณะกรรมการ โดยแต่งตั้ง			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ศูนย์ฯ ควรจัดประชุมอบรมหรือให้ความรู้ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ผู้เกี่ยวข้องของทบวงการกิจการสังคม ต้องการในการพัฒนาศูนย์ฯ	4.19	1.04	มาก	4.14	1.12	มาก	4.16	1.07	มาก
2. ศูนย์ฯ ควรประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการศูนย์ฯ ผู้เกี่ยวข้องในชุมชนทราบความก้าวหน้าของศูนย์ฯ	4.28	.95	มาก	4.22	.99	มาก	4.25	.97	มาก
3. ศูนย์ฯ ควรชี้แจงนโยบาย แผนงานโครงการ การดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และชุมชนทราบสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.16	1.02	มาก	4.41	.79	มาก	4.28	.92	มาก
4. บุคลากรในศูนย์ฯ ควรติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ชุมชน อย่างสม่ำเสมอ ทั้งถึงบริสุทธิใจและต่อเนื่อง	4.23	1.02	มาก	4.32	.88	มาก	4.28	.95	มาก
5. บุคลากรในศูนย์ฯ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และชุมชน	4.36	.94	มาก	4.48	.76	มาก	4.42	.85	มาก

ความคิดเห็นในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด	คณะกรรมการโดยตำแหน่ง			คณะกรรมการโดยแต่งตั้ง			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6. บุคลากรในศูนย์ ควรขอความร่วมมือกับชุมชน โดยได้รับ คำแนะนำจากคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ	4.23	.94	มาก	4.28	.93	มาก	4.26	.93	มาก
7. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องถือเป็นการระงับที่ที่มี ความสำคัญ จำเป็นที่จะต้องร่วมกันหาวิธีการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ ในชุมชนให้เจริญก้าวหน้า	4.20	1.05	มาก	4.42	.91	มาก	4.31	.99	มาก
8. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ วิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาวิธีดำเนินการพัฒนาศูนย์ฯ ร่วมกัน อย่างจริงจัง	4.20	1.16	มาก	4.44	.81	มาก	4.32	1.00	มาก
9. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรร่วมตรวจสอบผลการ ดำเนินงานของศูนย์ฯ หากพบปัญหาก็ร่วมกันแก้ไขปัญหา อุปสรรคทันที	4.21	1.05	มาก	4.38	.87	มาก	4.30	.96	มาก
10. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ควรร่วมรับรู้ความเจริญก้าวหน้า ของศูนย์ฯ ภูมิใจในการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ	4.23	1.13	มาก	4.31	.97	มาก	4.27	1.05	มาก
รวม	4.22	.89	มาก	4.34	.71	มาก	4.28	.81	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 4.16-4.42 ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ จะมีระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยเห็นว่าบุคลากรในศูนย์ฯ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเห็นว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาวิธีดำเนินการพัฒนา ศูนย์ฯ ร่วมกันอย่างจริงจัง

เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการโดยตำแหน่งและโดยการแต่งตั้ง ก็มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน

4.2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โดยศึกษาจากคำถามปลายเปิดปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการร้อยละ 21 เห็นว่า ควรจัดให้มีอาคารเรียนเป็นเอกเทศถาวร โดยรัฐหรือกรมการศาสนาจัดสรรงบประมาณสนับสนุน เป็นค่าซ่อมแซมปรับปรุงอาคารภายในวัดร้อยละ 17 เห็นว่า ควรมีอุปกรณ์และสนามเด็กเล่นที่ได้มาตรฐานโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและร้อยละ 32 เห็นว่า ห้องน้ำ-ห้องส้วม บริเวณภายในศูนย์ฯ ครูที่เลี้ยงต้องเอาใจใส่ดูแลความสะอาดอยู่เสมอ

4.2.2 ด้านบุคลากร คณะกรรมการร้อยละ 12 เห็นว่า ผู้บริหารศูนย์ฯ (เจ้าอาวาส) ควรได้รับการพัฒนาด้านการบริหารการจัดการ ร้อยละ 8 เห็นว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และครูที่เลี้ยงจะต้องร่วมกันวางแผนจัดและดำเนินงานให้การศึกษาของศูนย์ฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 15 เห็นว่า ควรมีการประชุมร่วมกันทุกเดือน จัดให้มีการไปทัศนศึกษาดูงานจาก ศูนย์ฯ ที่ได้มาตรฐานเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์ฯ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และร้อยละ 39 เห็นว่า ครูที่เลี้ยงต้องมี บุคลิกภาพที่ดี มีใจรักเด็ก ไม่เห็นแก่ตัว

4.2.3 ด้านวิชาการ คณะกรรมการร้อยละ 42 เห็นว่า งานวิชาการเป็นงานในหน้าที่ของครูที่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมประจำวันให้กับเด็ก ครูที่เลี้ยงต้องเตรียมการสอนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กครบทุกด้าน มีทะเบียน สมุดบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วนร้อยละ 17 เห็นว่าควรมีการนิเทศจากหน่วยเหนืออย่างสม่ำเสมอและจัดแบบพิมพ์คู่มือต่างๆ ให้ศูนย์ฯ อย่างเพียงพอ และร้อยละ 16 เห็นว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องช่วยรายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องทราบและช่วยสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

ด้านงบประมาณ คณะกรรมการร้อยละ 27 เห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบต้องในการใช้จ่ายเงินทุกประเภทของศูนย์ฯ และให้มีการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องทุกครั้ง ร้อยละ 38 เห็นว่ากรรมการศาสนาต้องจัดสรรงบประมาณค่าอาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม) ให้เพียงพอ ทันตามกำหนดเวลา ร้อยละ 24 เห็นว่าควรเพิ่มเงินค่าตอบแทนครูที่เลี้ยงและจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารศูนย์ฯ หรือคณะกรรมการด้วย และร้อยละ 6 เห็นว่าคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ต้องร่วมกันจัดหากองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ

4.2.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการร้อยละ 10 เห็นว่า วัดหรือศูนย์ฯ ต้องนำศักยภาพของคนในชุมชนเข้ามาร่วมจัดการ และสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ร้อยละ 20 เห็นว่า การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ให้กับเด็กต้องประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ มาร่วมให้มากที่สุด ร้อยละ 4 เห็นว่า ต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ 53 เห็นว่าบุคลากรในศูนย์ฯ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนในชุมชน

4.2.6 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ คณะกรรมการร้อยละ 28 เห็นว่า ควรให้อำนาจในการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอนครูที่เลี้ยง รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณ แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ อย่างเบ็ดเสร็จ และร้อยละ 15 เห็นว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และชุมชนต้องร่วมกันหางบประมาณอุดหนุนจากภาคเอกชน มูลนิธิ ชมรม สมาคมอื่นๆ เพื่อสนับสนุนศูนย์ฯ